

Webinar Arbeidsduur April/Mei 2022

d.d. 21/04/22

21/04/2022

Introductie door Klaartje Theunis,

Directeur personeel en organisatie & VSB Zorgnet-Icuro

Stuur uw vragen naar
hr@zorgneticuro.be

op uiterlijk 06/05

Arbeidsduur:
oorsprong,
basisbegrippen en
overuren

unisoc

Unie van socialprofitondernemingen
Union des entreprises à profit social

Arbeidsduur: oorsprong en wetgevend kader

Arbeidsduur: oorsprong van de huidige regelgeving

De wet van 14 juni 1921 tot invoering van de achturendag en van de achtenveertigurenweek

Het begin van de ontwikkeling van het arbeidsrecht door arbeidsduurvermindering en verbetering van de arbeidsomstandigheden

Arbeidsduur: oorsprong van de huidige regelgeving

Vanaf de jaren '80:

- Op zoek naar flexibiliteit en en herverdeling van de beschikbare arbeid
- Ontwikkeling van deeltijdse arbeid

Arbeidsduur: oorsprong van de huidige wetgeving

De laatste jaren wordt een gebrek aan werkkrachten voelbaar in heel wat ondernemingen

Weer (individueel) meer werken

Arbeidsduur: basisbegrippen

- Arbeidsduur
- Toepassingsgebied
 - Onder meer uitsluiting directie- en vertrouwenspersoneel
- Rustperiodes
- Uurroosters

Arbeidsduur: basisbegrippen

- Structurele werkregimes: het presteren van meeruren
- Punctuele noden: overuren

Arbeidsduur: wetgevend kader

Arbeidsduur:

- De arbeidswet van 16 maart 1971
- Richtlijn 2003/88/EG van het Europees Parlement en de Raad van 4 november 2003 betreffende een aantal aspecten van de organisatie van de arbeidstijd

Arbeidsduur: wetgevend kader

Uuroosters:

- Wet van 8 april 1965 tot instelling van de arbeidsreglementen
- Arbeidswet van 16 maart 1971, art. 38bis

Deeltijdse arbeid:

- Wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten, art.11bis
- Programma-wet van 22 december 1989, art. 157-169
- CAO nr. 35 van 17 februari 1981

Arbeidsduur: begrippen

Begrip arbeidstijd

Effectief arbeidsprestaties leveren + ter beschikking zijn van de werkgever

Dus niet alleen werken, maar ook beschikbaar moeten zijn om een vraag van de werkgever (of van een klant) te kunnen beantwoorden.

Omkleedtijd

Als de werknemer verplicht is om zich om te kleden op de werkplaats, zowel voor als na het werk, is hij ter beschikking van zijn werkgever. Dit geldt ook voor werknemers die zich moeten wassen voor of na het werk.

Deze tijd wordt dus beschouwd als arbeidstijd

Arbeidsduur: verplaatsingen

- Woon-werkverplaatsingen

De verplaatsingen van de woonplaats naar het werk worden niet beschouwd als arbeidstijd.

- Dienstverplaatsingen

“als een werknemer die niet langer een vaste werkplek heeft, zijn functie uitoefent tijdens de rit naar of van een klant (door zijn werkgever georganiseerd moet (er) worden uitgegaan dat die werknemer tijdens die reis op het werk aanwezig”

Hof van Justitie - 10 september 2015 - zaak C-266/14 (Tyco)

Reglementaire afwijkingen (via KB):

Een KB mag de tijd bepalen gedurende welke het personeel ter beschikking van de werkgever is:

- voor werken van vervoer
- voor werken die hoofdzakelijk bij tussenpozen worden verricht

Op verzoek van het Paritair comité.

Arbeidsduur: pauzes

Definitie notie “pauzes”

“de aan een werknemer tijdens zijn dagelijkse arbeidstijd toegestane pauze, waarin hij indien nodig binnen een termijn van twee minuten moet kunnen uitrukken voor een interventie, “arbeidstijd” in de zin van die bepaling vormt wanneer uit een algehele beoordeling van alle relevante omstandigheden blijkt dat de aan die werknemer opgelegde beperkingen tijdens die pauze van dien aard zijn dat zij objectief gesproken en in zeer aanzienlijke mate gevolgen hebben voor zijn mogelijkheden om de tijd waarin er geen beroepswerkzaamheden van hem worden verlangd vrijelijk in te vullen en aan zijn eigen interesses te besteden”

Hof van Justitie, 9 september 2021, zaak C-107/19

Arbeidsduur: wachtdiensten

Wachtdiensten op de werkplek

“de perioden van beschikbaarheidsdienst die artsen in het ziekenhuis zelf verrichten, de kenmerken van het begrip arbeidstijd in de zin van richtlijn 93/104 vertonen, beslissend dat zij fysiek aanwezig moeten zijn op de door de werkgever aangewezen plek en zich daar ter beschikking van hem moeten houden om indien nodig onmiddellijk hun diensten te kunnen verlenen”

Hof van Justitie, 9 september 2003, zaak C-151/02

Arbeidsduur: thuiswachten

Wachtdiensten die thuis worden uitgevoerd

“de thuiswachtdienst die wordt verricht door een werknemer, waarbij deze verplicht is om binnen acht minuten gehoor te geven aan oproepen van zijn werkgever, zodat zijn mogelijkheid om andere activiteiten te ondernemen zeer sterk wordt beperkt, als “arbeidstijd” moet worden aangemerkt”

Hof van Justitie, 21 februari 2018, zaak C-518/15

Arbeidsduur: basisregels

8 uur per dag

40 uur per week

38 uur per week, maar gemiddeld per jaar

Arbeidsduur: conventionele afwijkingen

De (conventionele) vermindering van de arbeidsduur:

Sectorale regeling en zijn impact op de toepassing van de arbeidsduurwetgeving

- CAO's 1987 + 1995: effectieve vermindering wekelijkse arbeidsduur tot 38u

Impact van arbeidsduurvermindering op meer- en overuren

5 MINUTEN PAUZE

Arbeidsduur: uurroosters, grenzen en overuren

Uurroosters (voltijdse werknemers)

- Uurroosters moeten opgenomen worden in het arbeidsreglement (Art.6 Wet van 8 april 1965)
- Werkorganisaties waarin de werknemer verandert van uurrooster:buiten de uurroosters zelf moet het arbeidsreglement bepalen hoe die verandering gebeurt (publiciteit)
- Uurroosters moeten gerespecteerd worden (Art. 38bis Arbeidswet)

Arbeidsduur: minimale grenzen van de arbeidsduur

Grenzen

- Minstens 3 uren per prestatie
- Afwijkingen mogelijk
 - PC 331 voor de Vlaamse welzijns- en gezondheidssector
 - Collectieve arbeidsovereenkomst van 5 oktober 2009 betreffende de deeltijdse arbeid en de minimale duur van de arbeidsprestaties
 - PC 330 voor de Vlaamse sectoren, dus m.u.v. de ziekenhuizen
 - Collectieve arbeidsovereenkomst van 12 november 2018 betreffende de minimale en aaneensluitende duur van elke werkperiode
- Specifieke regels voor nachtarbeid
6 uren

Arbeidsduur: meeruren

Meeruren: verhoging van de grenzen van de arbeidsduur

- Begrip meeruren
- Combinatie arbeidsduur en uurroosters

Arbeidsduur

Vijfdagenweek: 9u/dag 40u/week

Ploegenarbeid: 11u/dag 50u/week

Continuarbeid: 12u/dag

Arbeidsduur: afwijking voor de zorg

Art. 23 AW: bijzonder regime voor de (private) ziekenhuissector

Koninklijk besluit van 14 april betreffende de arbeidsduur in de instellingen die geneeskundige, profylactische of hygiënische verzorging verlenen

- Arbeidsduur:
11uur/dag - 50uur/week
Meer dan 50uur/week voor regimes georganiseerd op maximaal 4 weken
- Referteperiode voor gemiddelde wekelijkse arbeidsduur: 1 trimester
Kan verlengd worden tot max. 6 maanden indien CAO gesloten in het PC 330 de voorwaarden bepaalt (CAO van 13 september 2021 en 10 januari 2022 met betrekking tot de arbeidsorganisatie en de stabiliteit van de uurrooster)

Arbeidsduur: overuren

Overuren = overschrijding van de grenzen van de arbeidsduur

- Begrip overuren
- Overuren en uurroosters

Arbeidsduur: overuren

- Buitengewone vermeerdering van werk
 - 11u/dag, 50u/week
- Onvoorziene noodzakelijkheid
 - 11u/dag, 50u/week

Vb: Volgens de toepasselijk uurrooster eindigen de prestaties van een werknemer 's morgens om 7u. Deze werknemer heeft op dat ogenblik al 10u gewerkt. Zijn opvolger is door een ongeval niet aanwezig op het werk. De werknemer moet één uur langer blijven werken tot een plaatsvervanger aanwezig kan zijn. Er wordt dus beroep gedaan op de afwijking onvoorziene noodzakelijkheid om dit overuur te laten presteren.

Arbeidsduur: overuren

Overmacht

- Arbeid om het hoofd te bieden aan een voorgekomen of dreigend ongeval
- Dringende arbeid aan machines of materieel voor zover de uitvoering ervan buiten de arbeidsuren onontbeerlijk is om een ernstige belemmering van de normale werking van het bedrijf te voorkomen

Geen grenzen

Arbeidsduur: overuren

Vrijwillige overuren:

- Voorwaarden: geschrift tussen werkgever en werknemer (6m geldig, hernieuwbaar)
- Grenzen: 11u/dag, 50u/week
- Contingent van 100u
 - CAO nr. 129 NAR: + 20u
- Bijzondere coronaregeling (verlengd door sociaal akkoord)
 - + 120u
 - Vrijgesteld van belastingen en RSZ
 - Tot eind 2022

Dank voor uw aandacht en tot
volgende week!

Afspraak voor deel II: donderdag 28/04 van 12u00 - 14u00

Op de agenda:

- Meeruren & Overuren, deel II
- Deeltijdse arbeid: organisatie en toezicht op de prestaties van de deeltijdse werknemers

Stuur uw vragen naar
hr@zorgneticuro.be
op uiterlijk 06/05